

2.5 Suhtlemine võõrastega

1. Arutlege klassis juhtumi üle!

9-aastane Martin hakkas kooli minema. Ta ootas bussi-peatuses bussi. Temaga tuli juttu ajama sõbraliku olemisega võõras mees. Mees uuris, kus Martin elab ja kuna tema vanemad tööle lähevad. Kui Martin koolist koju jõudis, avastas ta, et maja uks oli lahti murtud. Kodust olid arvutid kadunud.

1. Kuidas nii juhtuda sai?
2. Kui võõras inimene küsib sinu täpset adressi, kas peaksid talle ütlema?
3. Mis võib juhtuda, kui ütled?

2. Loe!

Ära ütle kunagi võõrale inimesele oma kodust aadressi. See võib halvasti lõppeda. Koju võivad tulla vargad. Ka oma telefoni-numbrit ei pea võõrale andma. Sulle võivad siis tulla kõned ja sõnumid, mida sa ei soovi. Oma pere-liikmete tervise-muredest rääkimine pole ka hea. See võib hiljem kaasa tuua narrimise.

2. Kõiki andmeid ei ole õige võõrastele inimestele öelda. Mõnede andmete võõrastele inimestele rääkimine võib sind ohustada. Kahtluse korral küsi alati enne vanematelt järele, mida võib rääkida.

Võõrastele inimestele ei tohi rääkida enda ja oma pere asjadest ja tervise probleemidest.

3. Vasta küsimustele suuliselt, teksti põhjal!

1. Mis võib juhtuda, kui annad oma telefoni-numbri võõrale inimesele?
 2. Mis võib juhtuda, kui räägid pere-liikmete tervise-muredest võõrale inimesele?
3. Mida teed, kui kahtled, kas rääkida võõrale või mitte?

3. Mida ei pea võõrastele rääkima?

4. Loe laused. Vali sulgudest õige sõna või sõnad. Täida lüngad!

Võõrastele(peab, **ei pea**) kõike rääkima.
Mõnede andmete võõrastele rääkimine võib
sind..... (**ohustada**, ehmatada, tutvustada). Kui
kahtled, kas rääkida võõrale või mitte, siis kindlasti
.....(räägi ikka, **küsi enne vanematelt**, teata
politseisse).

5. Loe küsimused. Õigele vastusele tõmba ring ümber.

1. Kas pead vastama kõigile võõraste inimeste küsimustele?(
Jah, **ei**)
2. Mida teed, kui kahtled, kas vastata või mitte? (kutsud kohe
politsei appi, **küsid oma vanematelt**)
3. Kas internetis võib kõiki andmeid avaldada?
(jah, **ei**)
4. Mida teed, kui märkad internetis **enda kohta** pilti, mis Sulle ei
meeldi? (midagi ei olegi teha, **räägin vanematele või
usaldusväärsele täiskasvanule**).
5. Mida teed, kui märkad internetis **enda kohta** juttu, mis Sulle
ei meeldi (midagi ei olegi teha, **räägin vanematele või
usaldusväärsele täiskasvanule**).

6. Arutlege klassis koos õpetajaga isikuandmete avaldamisega seotud ohtude üle. Mis võib juhtuda, kui.... (illustreerivad pildid)

1. Annad võõrale oma aadressi.
2. Näitad võõrastele või avaldad internetis pere fotod.
3. Räägid võõrastele oma terviseprobleemidest ja
puudest.
4. Räägid oma seotusest politseiga.
5. Räägid võõrastele Sinu pere rahast.

6. Annad meeldivana tunduvale inimesele oma telefoninumbri.
7. Vastad internetis kõigile küsimustele, mida küsitakse.
8. Annad võõrale abistajale oma pangakaardi või isikukaardi paroolid.

7. Loe ja jäta meelde!

- **Võõrastele inimestele ei tohi rääkida enda ja oma pere asjadest ja tervise probleemidest.**